

Protimonopolný úrad SR
Drieňová 24,
826 03 Bratislava

Október 2009, 1. číslo
Tel.: +421 2 4829 7111,
www.antimon.gov.sk

PRÍHOVOR

Vážení čitatelia,

dnes sa Vám dostáva do rúk úvodné číslo Súťažného spravodajcu, nového komunikačného formátu, ktorého cieľom je poskytovanie informácií o politike a fungovaní hospodárskej súťaže z národného, ale i európskeho uhľadu.

Pre zdravé fungovanie slovenskej ekonomiky je formovanie fungujúcej hospodárskej súťaže zameranej v prospech spotrebiteľa jedným zo základných atribútov. Akékoľvek praktiky narúšajúce hospodársku súťaž vplývajú na cenotvorbu, kvalitu poskytovaných výrobkov, ale aj vstup nových podnikateľov na trh. Protimonopolný úrad SR chce prostredníctvom tohto formátu komunikovať s laickou, ale i odbornou verejnosťou a prispievať k skvalitňovaniu podnikateľského prostredia.

Nechceme byť len inštitúciou, ktorá dáva pokuty a vydáva rozhodnutia, ale chceme sa stať plnohodnotným partnerom pre podnikateľské subjekty a spotrebiteľov. Víziou Protimonopolného

úradu SR je stať sa dôveryhodnou a medzinárodne rešpektovanou inštitúciou v oblasti ochrany hospodárskej súťaže. A práve, pre formovanie súťažnej kultúry na Slovensku je komunikácia medzi súťažnou inštitúciou a externým prostredím dôležitá.

Prostredníctvom Súťažného spravodajcu chceme postupne poskytovať informácie nielen o výstupoch úradu, ale aj Európskej komisie.

Veríme, že Súťažný spravodajca sa stane významným komunikačným nástrojom pre sprostredkovanie informácií z oblasti hospodárskej súťaže a stane sa aj prostriedkom na poskytovanie spätnej väzby na našu prácu. Prívitáme akékoľvek Vaše názory, návrhy na témy, ktoré Vás zaujímajú a prípadne aj Vaše vlastné komentáre k aktuálnym otázkam.

Danica Paroulková
predsedníčka Protimonopolného úradu SR

OBSAH

1.	AKTUÁLNE.....	2
2.	AKTIVITY PMÚ SR V SKRATKE.....	3
3.	SPRÁVY Z KOMISIE.....	5
4.	KTO SME.....	7

TOP

1.	NOVELA ZÁKONA O HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽI, AKÉ ZMENY PRINÁŠA
2.	ZMENA V ROZHODNUTÍ LESY SR
3.	RADA PMÚ SR POTVRDILA REKORDNÚ POKUTU SLOVAK TELEKOM
4.	EURÓPSKA KOMISIA HODNOTÍ SVOJE 5-ROČNÉ ÚSILIE

HOSPODÁRSKA SÚŤAŽ V OBDOBÍ PRETRVÁVAJÚCEJ HOSPODÁRSKEJ KRÍZY

„Rok 2008 bol nezvyčajným a ťažkým rokom a Európa počas neho čelila nevídaným výzvam v hospodárskej oblasti,“ uviedla komisárka Neelie Kroes na margo uverejnenia výročnej správy o politike v oblasti hospodárskej súťaže v auguste 2009.

„Som presvedčená, že opatrenia, ktoré Komisia prijala v oblasti hospodárskej súťaže, mali určujúci vplyv v rámci snáh o zachovanie jednotného trhu a výhod vyplývajúcich z hospodárskej súťaže pri súčasnom zabezpečení stability finančného systému. Vďaka intenzívnej spolupráci partnerov na európskej a národnej úrovni sme boli schopní prikočičť k riešeniu krízy efektívne a včas.“

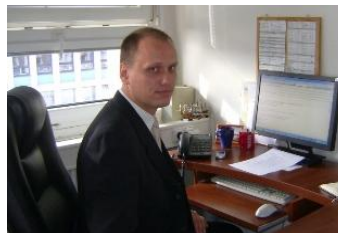
Snahou PMÚ SR je flexibilne reagovať na ekonomické a hospodárske výzvy, ktorým musí naša ekonomika čeliť, obzvlášť v časoch hospodárskej krízy.

BUDEME VÁS INFORMOVAŤ

AKTUÁLNE

NOVELA ZÁKONA O OCHRANE HOSPODÁRSKEJ SÚŤAŽE AKÉ ZMENY PRINÁŠA?

Dňa 1.6. 2009 vstúpila do platnosti novela zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Ide už o štvrtú novelizáciu tohto zákona od roku 2001. Čo tieto zmeny pre podnikateľov znamenajú, nám priblížil Mgr. Peter Demčák, riaditeľ Odboru legislatívno-právneho a európskych záležitostí.

Peter Demčák vyštudoval Právnickú fakultu UK v Bratislave. Na úrade pracuje od roku 2003, ako riaditeľ Odboru legislatívno-právneho a európskych záležitostí od roku 2005. Zastrešuje súťažnú advokáciu, európske záležitosti, zastupuje úrad pred súdmi a zabezpečuje výkon rozhodnutí úradu.

1|Čo bolo dôvodom novelizácie?

Impulzom na uskutočnenie novely tohto zákona bolo zavedenie novej meny euro a s ňou súvisiace potrebné legislatívne zmeny. Na druhej strane sme túto novelizáciu využili aj na zapracovanie aplikačných poznatkov a praktických skúseností, konkrétne v oblasti posudzovania koncentrácií a v oblasti sankčnej politiky.

2| Čo sa konkrétne zmenilo v oblasti posudzovania koncentrácií?

Prvou zmenou, ktorú sme legislatívne vykonali, je zrušenie oznamovacej lehoty. Pred novelou bol podnikateľ povinný oznámiť koncentráciu v stanovenej 30-dňovej lehote od uzatvorenia zmluvy. Ak tak neurobil, hrozili mu následne sankcie. Po zapracovaní tejto zmeny podnikatelia už nie sú limitovaní konkrétne stanovenou lehotou na oznámenie koncentrácie, ktorá bola pre nich v mnohých prípadoch príliš krátka. V súčasnosti stačí, ak oznámenie predložia úradu skôr, ako začnú vykonávať práva a povinnosti vyplývajúce zo vzniku koncentrácie.

Druhou zmenou, ktorá reflektuje požiadavky podnikateľskej verejnosti a praxe iných súťažných autorít, je oznámenie zámeru koncentrácie. Pokiaľ podnikatelia poznajú presný plán transakcie, časové hľadisko jej naplnenia a je zrejmé, že navrhovanú transakciu uskutočnia, môžu úradu takýto zámer oznámiť. Nemusia teda čakať na ich reálne zlúčenie, splnutie.

Poslednou, osobne si myslím, že najdôležitejšou zmenou, je zavedenie ponuky na prevzatie ako relevantného momentu oznámenia koncentrácie.

V súvislosti s novelou zákona o ochrane hospodárskej súťaže, pripájame:

Vyhľadajte Protimonopolného úradu SR č. 204/2009 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o náležitostiach oznámenia koncentrácie
http://www.antimon.gov.sk/files/30/2009/vyhlaska_koncentracie_204_2009.pdf

Leniency program
<http://www.antimon.gov.sk/401/leniency-program.axd>

Protimonopolný úrad v súvislosti s novelou zákona o ochrane hospodárskej súťaže zorganizoval dňa 23.6.2009 workshop venovaný nielen súčasným zmenám v zákone o ochrane hospodárskej súťaže, v oblasti posudzovania koncentrácií a sankčnej politiky, ale zároveň poukázal aj na riešenie politiky hospodárskej súťaže v podmienkach hospodárskej krízy.

3|Novela priniesla aj zmeny v oblasti sankčnej politiky. O aké zmeny tu išlo?

Predovšetkým sme zrušili fixnú pokutu pre podnikateľov za odmietnutie spolupráce, marenie vyšetrovania či neposkytovanie informácií. Doteraz sme mali v takýchto prípadoch možnosť udeliť podnikateľom pokutu vo výške maximálne 5 miliónov korún, súčasná novela mení koncepciu ukladania pokuty na 1% z celkového obratu daného podnikateľa. Došlo tak k jednoznačnému sprísneniu v tejto oblasti. Pre podnikateľov bolo výhodnejšie dostať pokutu vo výške 5 miliónov korún, ako umožniť úradu získať dôkazy, napríklad o kartelovej dohode, kde by sa pokuta pohybovala rádovo vyššie. Touto zmenou by pokuta mala plniť funkciu generálnej aj individuálnej prevencie.

Významnejšou zmenou bolo tiež zavedenie tzv. cieľných inšpekcií. Zavedením tohto inštitútu sme sa snažili priblížiť k štandardom Európskej komisie pri aplikácii programu zhovievavosti, tzv. leniency programu, pri ukladaní pokút.

4|Čo prinášajú cieľné inšpekcie?

Na to, aby podnikateľ získal pri ukladaní sankcií plnú imunitu za porušenie súťažných pravidiel, nie je potrebné, aby mal k dispozícii dôkaz o kartelovej dohode. Stačí, ak poskytne informácie, kde sa takýto dôkaz nachádza a úrad následne vykoná tzv. cieľnú inšpekciu, prostredníctvom ktorej odhalí túto kartelovú dohodu. Podstatné pre podnikateľa je, že plnú imunitu získa bez ohľadu na to, či sa cieľná inšpekcia vykoná, resp. či bude úspešná.

NAŠE AKTIVITY

Koncentrácie

PMÚ SR po novelizácii zákona o ochrane hospodárskej súťaže **prvýkrát schválil zámer koncentrácie**. Koncentrácia spočívala v nadobudnutí priamej výlučnej kontroly podnikateľa p.k.Solvent nad podnikateľom PEMAS plus, na trhu veľkoobchodného a maloobchodného predaja drogistického, kozmetického a súvisiaceho tovaru. Viac nájdete v rozhodnutí **2009/FH/3/1/039**.

Odbor koncentrácií uložil pokutu podnikateľom **Marti Tunnelbau AG a Danubia Invest** v dvoch prípadoch, ktoré mali spoločný pôvod. V oboch prípadoch došlo k porušeniu jedného zo základných princípov vykonávania práv a povinností vyplývajúcich z koncentrácie. V oboch prípadoch PMÚ SR dospel k záveru, že títo podnikatelia vykonávali svoje práva a povinnosti ešte pred získaním súhlasu zo strany PMÚ SR, čo je považované za jedno z vážnych porušení ustanovení zákona. Súhrnná pokuta bola za oba prípady vyčíslená do výšky **35 000 EUR**. Jeden z účastníkov koncentrácie podal voči rozhodnutiu úradu rozklad.

Odbor koncentrácií v júni tohto roku **zmenil rozhodnutia** 99/FH/3/1/266 a 2005/FH/3/1/063 vo veci podnikateľa **Lesy SR**. V týchto rozhodnutiach PMÚ SR viazal súhlas s koncentráciou na splnenie podmienky, podľa ktorej predaj 40% realizovaného surového dreva bol v rukách podniku Lesy SR a 60% zostávajúceho surového dreva bolo realizované prostredníctvom jednotlivých odštepných závodov. V období od uskutočnenia koncentrácie doteraz však došlo k objektívnym zmenám v štruktúre veľkoobchodných, ich požiadavkách, k rastu počtu regionálnych dodávateľov surového dreva vzhľadom aj na pokračujúci proces reprivatizácie. Ďalšou zmenou je aj skutočnosť, že v rámci reprivatizačného procesu prechádzajú vlastnícke práva aj do rúk neštátneho, ale aj súkromného sektora. Vplyv podnikateľa Lesy SR na celkovom

objeme dodávok surového dreva má teda klesajúci trend. Na základe týchto, ale aj iných skutočností uvedených v tomto rozhodnutí, úrad súhlasil so zrušením podmienky, ktorá zabezpečovala, aby sa dominantné postavenie podnikateľa Lesy SR neposilnilo. Viac nájdete v rozhodnutí **2009/FH/3/1/019**.

Dohody obmedzujúce súťaž

PMÚ SR **uložil pokutu** 10 191 800 EUR bankovému kartelu Slovenská sporiteľňa, Československá obchodná banka a Všeobecná úverová banka, ktorý postupoval spoločne vo veci vypovedania a znovu neuzatvorenia zmlúv o bežných účtoch spoločnosti **AKCENTA CZ** na trhu bezhotovostných devízových operácií. Podnikatelia porušili zákon tým, že si medzi sebou vymieňali citlivé informácie a koordinovali svoj postup s cieľom obmedziť spoločnosť Akcenta CZ ako konkurenta. Konanie bánk je o to závažnejšie, že išlo o dohodu o rozdelení trhu, ktorá sa vo všeobecnosti považuje za jedno z najzávažnejších porušení zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Podnikatelia sa voči tomuto rozhodnutiu rozhodli podať rozklad.

PMÚ SR **po prvý raz ukončil prípad formou „urovnania“**, kedy podnikatelia ELCOM, GIMEX Slovakia, BEFFARE 777, Peter Kolesár-KOPS, COMPUTER CLUB uznali porušenie zákona. Podnikatelia porušili zákon uzatvorením zmlúv pri predaji elektronických registračných pokladníc, ktoré stanovovali minimálne ceny ďalšieho predaja, a zároveň určovali maximálnu výšku zľavy, ktorú mohol distribútor poskytnúť svojim najvýznamnejším dilerom. Tým sa obmedzila súťaž, nakoľko distribútori nemohli stanoviť cenu nižšiu ako stanovil výrobca ELCOM, a ani samostatne rozhodovať o svojej cenovej politike zliav. Záväzky zo zmlúv boli distribútori povinní premietať do svojich zmlúv s dilermi. Takéto dohody znemožňujú distribútorom ako aj dilerom robiť samostatne

rozhodnutia o výške cien, za ktoré budú predávať ďalej, čo spôsobuje, že koneční spotrebitelia v konečnom dôsledku kupujú drahšie. Viac nájdete v rozhodnutí **2009/KV/1/1/038**.

Zneužívanie dominantného postavenia

Pokuta vo výške 18 934 EUR za zneužívanie dominantného postavenia bola udelená spoločnosti ENVI-PAK. Spoločnosť sa previnila vo veci nastavenia systému platieb za ochrannú známku Zelený bod na trhu udeľovania súhlasu na používanie tejto ochrannej známky tretím osobám prostredníctvom individuálnych licencií. ENVI-PAK zneužívala svoje postavenie tak, že zaviazala osoby používajúce Zelený bod k využívaniu jej služieb na trhu zabezpečenia zberu, zhodnotenia a recyklácie odpadov z obalov. PMÚ SR **otvoril verejnú diskusiu** v tomto prípade k záväzkom podnikateľa ENVI – PAK. Podnikateľ podal voči tomuto rozhodnutiu rozklad.

Rada Protimonopolného úradu SR

Rada Protimonopolného úradu SR potvrdila pokutu v súhrnnej výške 49 253 136,64 EUR podnikateľovi Slovak Telekom za zneužívanie dominantného postavenia v minulosti.

Prvá pokuta 17 453 362,54 EUR sa vzťahuje na zneužívanie dominantného postavenia ST vo veci vylučovania konkurentov cez viaceré praktiky. Úrad definoval celkovo 12 relevantných trhov na veľkoobchodnej a maloobchodnej úrovni. Dopady posudzovaných konaní sa týkali najmä trhov poskytovania telefónnej služby prostredníctvom pevnej verejnej telefónnej siete pre bytových a nebytových zákazníkov. Úrad vo svojom rozhodnutí konštatoval, že nastavenie maloobchodných a veľkoobchodných cien zo strany ST predstavovalo praktiku stláčania marže, uzatváranie trhu a znižovanie efektívnej konkurencie zo strany alternatívnych operátorov. Úrad ďalej

konštatoval, že podmienené pripojenie do siete spolu s odberom hlasových služieb má vylučovací charakter voči konkurentom. Viac nájdete v rozhodnutí **2009/DZ/R/2/017**.

Druhé rozhodnutie Rady PMÚ SR potvrdilo zneužívanie dominantného postavenia ST formou stláčania marže v rámci tendra na riešenie „Integrovanej komunikačnej platformy pre Ľudovú Banku“ uskutočnenom v júni až septembri 2004. Podstatou praktiky stláčania marže je, že dominant využíva svoju pozíciu na účtovanie takej veľkoobchodnej ceny svojim konkurentom, ktorá im znemožňuje súťažiť s ním pri ponúkaní svojich produktov na maloobchodnom trhu. Silná dominantná pozícia ST mu umožnila ovplyvňovať všetky súťažné parametre na trhu a takýmto spôsobom nastavovať výhodné podmienky len pre seba, a tým brániť prirodzenej expanzii konkurentov a redukovať ich možnosti a priestor pre férovú súťaž. Rada uložila Slovak Telekomu pokutu vo výške 2 423 156,1 EUR. Viac nájdete v rozhodnutí **2009/DZ/R/2/011**.

Tretiu pokutu vo výške 29 376 618 EUR potvrdila Rada PMÚ SR Slovak Telekomu za neposkytovanie prístupu k sústave miestnych vedení, ako k unikátnemu zariadeniu. Preukázala zneužitie dominantného postavenia vylučovacieho charakteru, ktoré dlhodobo deformovalo súťaž na trhu elektronických komunikačných služieb pre koncových zákazníkov. Prístup k miestnym vedeniam je esenciálnou podmienkou podnikania a umožňuje podnikateľom súťažiť v ponuke vysokorychlostných služieb dátového prenosu určených pre nepretržitý prístup k Internetu a v oblasti multimediálnych aplikácií založených na technológii DSL (digitálnej účastníckej prípojky), ako aj hlasových služieb – poskytovanie verejnej telefónnej služby (miestne volania, medzimestské volania, medzinárodné volania). Slovak Telekom týmto konaním spôsobil, že trhy sa neotvorili vôbec, alebo iba v obmedzenom rozsahu. Navyše poškodil svojich konkurentov. Obmedzil ich v možnosti aplikovať najmodernejšie technológie nezávisle na už ponúkaných produktoch ST, a zároveň úplne uzavrel trh pre potenciálnych konkurentov. Viac nájdete v rozhodnutí **2009/DZ/R/2/026**.

Rada vo svojom rozhodnutí pozmenila prvostupňové rozhodnutie **2008/KH/1/1/047** vo veci kartelovej dohody spoločností VAS a N-ADOVA a uložila súhrnnú pokutu 445 828,02 EUR. Obe kafilierické spoločnosti pôsobia na trhu veterinárnej asanácie ako jediné v Slovenskej republike. Začiatkom roka 2007 obidve spoločnosti postupne ukončili zmluvné vzťahy so všetkými producentmi živočíšnych vedľajších produktov, pričom ich konatelia vytvorili spolu sprostredkovateľskú spoločnosť VAS - ADOVA (od roku 2008 Asanácia), ktorá výlučne ako jediná nastavovala obchodné podmienky a uzatvárala nové zmluvy s producentmi živočíšnych vedľajších produktov. Producenti tým stratili možnosť výberu a z existenčných dôvodov nemali inú možnosť ako uzatvoriť zmluvu so spoločnosťou VAS - ADOVA (od roku 2008 Asanácia) a akceptovať jej stanovené obchodné podmienky. Konaním týchto spoločností došlo k vylúčeniu hospodárskej súťaže na trhu, vrátane cenovej konkurencie. Viac v rozhodnutí **2009/KH/R/2/033**.

PMÚ SR a súťažná advokácia

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR sa rozhodlo na základe zásadných pripomienok PMÚ SR v rozporovom konaní, ako aj v súvislosti so závermi Európskej komisie stiahnuť **návrh zákona o poštových službách**. Úrad argumentoval tým, že návrh zákona prispieval k rozšíreniu poštovej regulácie, podstatne znižoval priestor pre poskytovateľov hybridnej pošty udržať sa a pôsobiť na trhu a v prípade schválenia takejto verzie zákona mohlo dôjsť k obmedzeniu, príp. až eliminácii konkurencie v oblasti poskytovania týchto služieb. Pri vypracovaní nového zákona požiadalo ministerstvo úrad o spoluprácu.

Úrad v rámci medzirezortného pripomienkového konania vyjadril zásadné pripomienky k **návrhu zákona o ochrane práv spotrebiteľa na finančnom trhu**. Úrad okrem iného požadoval, aby sa predefinovala pozícia Národnej akadémie finančného vzdelávania. Národná akadémia na jednej strane môže

poskytovať služby vzdelávania, ale zároveň aj vykonávať dozor nad činnosťou vzdelávacích inštitúcií – svojich konkurentov. Týmto môže vzniknúť riziko vytvorenia bariér vstupu na trh a možnej diskriminácie zo strany Národnej akadémie.

V rámci **Návrhu koncepcie cenovej politiky na rok 2009** predkladanej v júni tohto roku úrad zásadne nesúhlasil s pokračujúcou reguláciou cien. Podľa názoru úradu na takýto regulačný zásah nie sú objektívne dôvody. Regulácia sa má zavádzať vo výnimočných prípadoch pri výrazných trhových zlyhaniach, ale nie ako prevencia, pretože takýto krok má vplyv na to, že sa podnikateľské prostredie stáva menej atraktívnym, vyvolávajú sa náklady tak na strane štátu ako aj podnikateľov. Práve v čase ekonomickej krízy je dôležité, aby sa nevytvárali bariéry a administratívne prekážky pre podnikanie, pretože to spôsobí, že prostredie pre investovanie sa stane menej atraktívnym, čo sťaží oživenie ekonomiky a môže mať negatívne dopady napr. na zamestnanosť, tvorbu verejných zdrojov.

Protimonopolný úrad SR pripravuje dňa 20.10.2009 workshop na tému „Dohody obmedzujúce hospodársku súťaž“. Workshop sa bude venovať najmä kartelovým dohodám, leniency programu, problematike inšpekcií, či blokových výnimiek a možných obmedzení vo vertikálnych dohodách.

Program:

09.00-09.05 hod	Otvorenie
09.00-10.40 hod	Kartely a iné formy dohôd obmedzujúcich súťaž
	Leniency program
	Právomoci úradu so zameraním na inšpekcie
10.40-10.50 hod	Prestávka
10.50-12.00 hod	Blokové výnimky
	Vertikálne dohody, dovolené a nedovolené praktiky
12.00-12.10 hod	Záver

SPRÁVY Z KOMISIE

1. Telekomunikácie: Európska komisia naliehavo vyzýva slovenský telekomunikačný regulačný orgán, aby prijal účinnejšie opatrenia v oblasti sadzieb ukončovacích poplatkov v mobilných sieťach.

Európska komisia v liste, ktorý odoslala, znova vyzvala Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky (TÚSR), aby dostal poplatky za ukončenie volania v mobilných sieťach (MTR) na Slovensku na konkurencieschopnejšiu úroveň. MTR sú veľkoobchodné poplatky, ktoré prevádzkovatelia mobilných sietí účtujú iným prevádzkovateľom za prepájanie hovorov do svojich sietí. Komisia zdôraznila, aké je dôležité čo najrýchlejšie prejsť na efektívne MTR, a vyzvala TÚSR na zabezpečenie toho, aby umožnili významný posun k takejto efektívnej cenovej úrovni. To by zasa pomohlo urýchliť prechod k prístupu stanovenému v odporúčaní Komisie o poplatkoch za ukončenie volania (IP/09/710), v ktorom sa hovorí, že MTR by sa mali vo všetkých členských štátoch do 31. decembra 2012 znížiť na úroveň nákladov efektívneho prevádzkovateľa.

2. Antitrustová politika: Komisia víta skutočnosť, že Protimonopolný úrad Slovenskej republiky môže uplatňovať antitrustové pravidlá EÚ v plnom rozsahu.

Európska komisia s uspokojením konštatuje, že zmeny a doplnenia k slovenskému zákonu o ochrane hospodárskej súťaže ho uviedli do súladu s právnymi predpismi EÚ tým, že umožňujú, aby Protimonopolný úrad Slovenskej republiky mohol uplatniť antitrustové pravidlá EÚ na odvetvia elektronických komunikácií, energetiky a pôšt; ukončila preto svoje konanie vedené proti Slovensku vo veci porušenia predpisov ES. Protimonopolný úrad Slovenskej republiky teraz môže jednoznačne uplatňovať pravidlá EÚ týkajúce sa hospodárskej súťaže bez obmedzení.

3. Antitrustové opatrenia: Komisia potrestala dodávateľov činidiel na báze acetylidu vápenatého a horčíka za stanovovanie cien a kartelové rozdelenie trhu pokutou vo výške prevyšujúcej 61 miliónov EUR. Európska komisia udelila pokuty v celkovej

výške 61 120 000 EUR deviatim spoločnostiam – Almamet, Donau Chemie, Ecka Granulate, Holding Slovenske elektrarne (za jej bývalú dcérsku spoločnosť TDR Metalurgija), Novácke chemické závody a jej bývalej materskej spoločnosti 1. garantovaná, SKW Stahl-Metallurgie a jej bývalým materským spoločnostiam Evonik Degussa a Arques industries – za porušenie zákazu vytvárania kartelov a postupov obmedzujúcich hospodársku súťaž zakotveného v Zmluve o ES (článok 81). Na dohode sa podieľala aj spoločnosť Akzo Nobel, ktorá nedostala pokutu, keďže existenciu kartelu oznámila Komisii. V období rokov 2004 až 2007 spoločnosti stanovili ceny a rozdelili si trhy s práškovým acetylidom vápenatým, granulovaným acetylidom vápenatým a granulovaným horčíkom vo veľkej časti Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP). Práškové acetylidy vápenatý a granulovaný horčík sa používajú v oceliarskom priemysle na odsírenie a odkysličenie. Granulovaný acetylidy vápenatý sa používa na výrobu acetylénu, čiže zvráacieho plynu. Spoločnosť Evonik Degussa dostala pokutu vyššiu o 50%, keďže už v minulosti porušila zmluvu podobným spôsobom.

4. Antitrustová politika: nedostatky vo farmaceutickom odvetví si vyžadujú ďalšie opatrenia.

Podľa konečnej správy Európskej komisie o hospodárskej súťaži vo farmaceutickom odvetví dochádza k odďaľovaniu vstupu generických liekov na trh a počet nových liekov, ktoré sa dostávajú na trh, klesá. Prieskum v tomto odvetví naznačuje, že medzi príčiny patria praktiky spoločností, avšak nevylučuje iné faktory, ako sú napríklad nedostatky v regulačnom rámci. V nadväznosti na toto vyšetrovanie má Komisia v úmysle zintenzívniť kontrolu farmaceutického odvetvia v rámci antitrustových právnych predpisov ES vrátane nepretržitého monitorovania urovnání medzi spoločnosťami vyrábajúcimi originálne lieky a spoločnosťami vyrábajúcimi generické lieky. Prvé antitrustové vyšetrovania už v súčasnosti prebiehajú. Správa tiež vyzýva členské štáty, aby prijali právne predpisy na zjednodušenie využívania generických liekov. Správa

poukazuje na takmer všeobecnú podporu, ktorú prejavujú zainteresované strany, pokiaľ ide o patent Spoločenstva a špecializovaný systém patentového sporového konania v Európe.

5. Komisia uverejnila výročnú správu o politike v oblasti hospodárskej súťaže za rok 2008. Možno povedať, že rok 2008 bol pre súťažnú politiku mimoriadne prínosným rokom.

Komisia prijala bielu knihu, ktorej predmetom sú žaloby o náhradu škody pre porušenie antitrustových pravidiel. Tento dokument je ďalším krokom v úsilí zameranom na prekonanie prekážok, ktorým v súčasnosti musia čeliť tí, ktorí utrpeli v dôsledku problémov súvisiacich s hospodárskou súťažou škody a domáhajú sa účinnej náhrady. Ďalej Komisia v rámci boja proti kartelom zaviedla mechanizmus ukončenia protikartelových konaní dohodou so zúčastnenými stranami. Ide o zjednodušený postup, ktorý umožňuje rýchlejšie riešiť niektoré prípady, uvoľniť zdroje na riešenie ostatných protikartelových káuz a začať nové vyšetrovania. V roku 2008 Komisia v rámci siedmich rozhodnutí v kartelových veciach udelila pokuty 34 podnikom. Napríklad v dôsledku tzv. banánového kartelu boli spotrebiteľia nútení platiť vysoké ceny, až kým Komisia nezakročila a nerozbila dohodu o spoločnom postupe pri stanovovaní cien tejto komodity (IP/08/1509). V rámci boja proti zneužívaniu dominantného postavenia na trhu Komisia v priebehu roka 2008 prijala dôležité rozhodnutia, ktorými upravila pomery v odvetví energetiky a informačných technológií, prípad E.ON (IP/08/1774). Tým, že sa prenosová infraštruktúra bude spravovať osobitne a že sa zabezpečí rovnaký prístup do systému pre všetkých, dôjde k zlepšeniu fungovania trhu s energiou v rámci celej EÚ. V roku 2008 Komisia okrem toho udelila druhú peňažnú sankciu spoločnosti Microsoft vo výške 899 miliónov EUR, za to, že táto spoločnosť nespĺnila podmienky vyplývajúce z rozhodnutia, v ktorom jej Komisia uložila povinnosť poskytnúť konkurentom za primeraných podmienok informácie nevyhnutné pre zabezpečenie interoperability softvéru (IP/08/318 a MEMO/08/125).

KOMISIA HODNOTÍ SVOJE 5-ROČNÉ ÚSILIE

Nariadenie (ES) č.1/2003

Nariadenie (ES) č. 1/2003 a nariadenie (ES) č. 139/2004, ktoré sú kľúčovým prvkom modernizácie presadzovania antitrustového práva a kontroly koncentrácií v EÚ, sa začali uplatňovať 1. mája 2004. Po 5 rokoch od ich aplikácie do praxe Komisia predložila Správu o fungovaní týchto nariadení Európskemu parlamentu a Rade Európy.

Nariadením (ES) č. 1/2003 sa do rámca uplatňovania článkov 81 (dohôd obmedzujúcich súťaž) a 82 (zneužívanie dominantného postavenia) Zmluvy o ES zaviedla zásadná zmena. Reforma antitrustových predpisov zahŕňala prechod od schvaľovania jednotlivých dohôd k systému, v ktorom sa dôraz kladie na všeobecné usmernenie, ktoré môže byť užitočné pre mnohé podniky. Základom je skutočnosť, že toto nariadenie mení systém zakladajúci sa na notifikácii a autorizácii na systém zákonných výnimiek. Komisia vo svojej správe poukazuje na fakt, že sa týmito nariadeniami podarilo znížiť administratívne zaťaženie a odbúrať byrokraciu.

Zároveň toto nariadenie zvýšilo právomoc Európskej komisie pri vyšetrovaní prípadov porušovania pravidiel hospodárskej súťaže. Vyšetovania v odvetviach sa stali kľúčovým vyšetrovacím nástrojom Komisie a umožnili odhaliť nedostatky v konkurenčnom procese v odvetviach plynárenstva a elektrickej energie, retailového bankovníctva, poistenia podnikateľských subjektov a vo farmaceutickom odvetví.

V nariadení (ES) č. 1/2003 sa zaviedli aj účinnejšie pokuty za nedodržanie povinností uložených podnikom v súvislosti s vyšetrovaniami. Komisia prvýkrát využila toto ustanovenie a uložila pokutu vo výške 38 miliónov EUR za porušenie pečate (E.ON C.240). Iným dôležitým zlepšením zavedeným nariadením (ES) č. 1/2003 bolo značné zvýšenie stropov penále, ktoré môže byť udelené za nedodržanie rozhodnutia Komisie.

Hoci nariadenie (ES) č. 1/2003 neukladá členským štátom povinnosť prijať osobitný inštitucionálny rámec na ochranu hospodárskej súťaže, mnohé členské štáty posilnili alebo prehodnotili svoje štruktúry s cieľom optimalizovať a harmonizovať ich účinnosť s pravidlami Európskej únie. Nariadenie viedlo tiež k značnému stupňu dobrovoľného zblížovania medzi právnymi predpismi členských štátov, ktoré podporila práca v oblasti politiky v rámci European Competition Network - ECN. Práca v rámci ECN bola hlavným hnacím motorom, ktorý motivoval členské štáty pri zavádzaní vlastných politík zhovievavosti, tzv. leniency programu a pri presadzovaní konvergencie medzi nimi. V súčasnosti iba dva členské štáty nemajú zavedený žiadny druh politiky zhovievavosti (Slovensko a Malta).

Viac nájdete na :

http://ec.europa.eu/competition/mergers/studies_reports/report_139_2004_en.pdf

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX;52009D0206:EN:NOT>

Nariadenie (ES) č. 139/2004

Správa o fungovaní nariadenia (ES) č. 139/2004 mapuje svoje 5-ročné pôsobenie v oblasti posudzovania koncentrácií. Uplatnenie tohto nariadenia znamenalo zefektívnenie systému posudzovania vo všetkých smeroch. Notifikačné obrátové kritérium sa ukázalo ako efektívny nástroj posudzovania koncentrácií nielen národného, ale aj európskeho charakteru.

Osobitný význam v správe sa prisudzuje tzv. **one-stop-shop** prístupu, na základe ktorého komisia môže posúdiť, či posúdenie koncentrácie na národnej alebo európskej úrovni je efektívnejšie. V rámci tejto správy Komisia analyzovala zavedenie viacerých korekčných mechanizmov a ich vplyv na posudzovanie koncentrácií na národnej a nadnárodnej úrovni. Prvým je tzv. „dvojtretinové pravidlo“. Pokiaľ spoločnosť dosahuje viac ako dve tretiny svojho celosvetového obratu v členskom štáte EÚ, posudzovanie takejto koncentrácie je zverené do právomoci tohto členského štátu. Druhým a tretím korekčným mechanizmom je tzv. pre-referral system a post-referral system, ktorý upravuje právomoci Európskej únie a členského štátu pri posudzovaní koncentrácií. Ak koncentrácia môže mať vplyv na trhy viacerých členských štátov, potom je pridelená tej inštitúcii, ktorá má najlepšie predpoklady jej efektívneho posúdenia.

Komisia na základe empirického prieskumu tiež konštatuje, že prostredníctvom systému apriórneho oznamovania koncentrácií (pre-referral system), došlo k zníženiu paralelných posudzovaní koncentrácií na strane členského štátu a Európskej komisie. Počas obdobia rokov 2004-2008 prieskum Komisie potvrdil, že došlo k zníženiu paralelného posudzovania koncentrácií z 1000 na 150. V rovnakom období došlo k delegovaniu 40 prípadov zo strany EK na národné súťažné authority.

Správa taktiež potvrdila význam tzv. post-referral systému. Jeho princípom je fakt, že členské štáty môžu požiadať Komisiu o posúdenie koncentrácie, ktorá nie je v rozsahu Spoločenstva, ale ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi a hrozí, že značne ovplyvní hospodársku súťaž na území členského štátu alebo štátov, ktoré podávajú žiadosť.

Správa konštatuje, že zavedenie týchto korekčných mechanizmov prispelo k vytvoreniu fungujúceho inštitucionálneho rámca a flexibilného systému alokácie a realokácie prípadov medzi Európskou komisiou a členskými štátmi. Zároveň však vyzýva členské štáty k spolupráci, nakoľko mnoho nadnárodných spoločností stále ohlasuje svoje koncentrácie trom a viacerým členským štátom, namiesto toho, aby podali jedno oznámenie koncentrácie na Európsku komisiu. V rámci verejnej konzultácie k tejto správe, mnohí podnikatelia vyjadrili svoje námietky k zdlhávemu posúdeniu koncentrácií z časového aspektu, či harmonizácii národných súťažných pravidiel smerom k európskej legislatíve.

KTO SME

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy na ochranu a podporu hospodárskej súťaže. Úrad je rozpočtovou organizáciou a je svojimi príjmami a výdavkami napojený na štátny rozpočet. Sídlo má v Bratislave.

Poslanie a vízia úradu

V trhovej ekonomike je konkurenčný tlak jedným zo základných mechanizmov efektívneho fungovania trhového mechanizmu. Poslaním PMÚ SR je pôsobiť ako garant rovnoprávnej hospodárskej súťaže, ktorá zaručuje fungujúce trhové prostredie zamerané v prospech spotrebiteľa. Víziou Protimonopolného úradu SR je stať sa dôveryhodnou a medzinárodne rešpektovanou inštitúciou v oblasti ochrany hospodárskej súťaže.

Cieľom politiky hospodárskej súťaže je chrániť a napomáhať rozvíjaniu konkurenčných podmienok. Konkurenčná politika je nástrojom na vytvorenie atraktívneho prostredia pre investície a pre tvorbu pracovných príležitostí a pôsobí na zabezpečenie dlhodobu udržateľného rastu a konkurencieschopnosti ekonomiky. Naše hlavné aktivity sa zameriavajú na tieto 4 oblasti:

Kontrola koncentrácií

Fúzie a akvizície sú prirodzenou súčasťou hospodárskeho života, ktoré reflektujú zmeny trhového mechanizmu. Súťažné riziká predstavujú veľké operácie, ktoré sú zachytávané prostredníctvom notifikačného kritéria obratu. Pokiaľ ho podnikatelia naplnia, sú povinní takúto koncentráciu oznámiť. Cieľom je v konečnom dôsledku ochrana hospodárskej súťaže zameraná v prospech spotrebiteľov a ich ochrana pred negatívnymi účinkami neprimeranej trhovej sily vznikajúcej na základe týchto transakcií. To by mohlo v budúcnosti viesť k neprimeraným cenám, stanovovaniu neprimeraných obchodných podmienok pre partnerov, ale i spotrebiteľov.

Zneužívanie dominantného postavenia

Zneužívanie dominantného postavenia môže byť spôsobené aj nedostatočným tlakom konkurencie v dôsledku vytvorenia silnej trhovej pozície. Ak ekonomická sila podnikateľa umožňuje ovplyvňovať podmienky na trhu a nezávisle sa správať vo vzťahu ku konkurentom, hovoríme o jeho dominantnom postavení. Problém nastane vtedy, ak sa dominant rozhodne svoju silu **zneužívať**, a tak obmedzovať konkurenčný tlak a sťažovať vstup na trh novým konkurentom. Zneužívanie dominantného postavenia spôsobuje straty pre konkurentov a odberateľov, ktorí sú odkázaní na jeho „správanie“. Preto je takéto správanie postihované formou sankcií a samozrejme zakázané.

Protimonopolný úrad SR v súčasnosti pracuje na vypracovaní sektorových štúdií z pohľadu ochrany hospodárskej súťaže v oblasti **plynárstvo, železnice, poštové služby, retailové bankovníctvo a farmaceutický priemysel**. V prípade, že máte záujem poskytnúť nám informácie, publikovať Vaše názory a pripomienky, kontaktujte nás na e-mailovej adrese: pr@antimon.gov.sk.

Dohody obmedzujúce súťaž

K oslabeniu konkurencie dochádza aj vtedy, keď sa podnikatelia v pozícii konkurentov dohodnú, alebo koordinujú svoje správanie. Protisúťažné obmedzenie obsahujú nielen dohody medzi priamymi konkurentmi (horizontálne dohody), ale aj dohody napr. medzi výrobcom a distribútorom (vertikálne dohody). Vo všeobecnosti sú takéto dohody zakázané a podnikatelia sú sankcionovaní. V niektorých prípadoch síce dohody obmedzujú súťaž, ale prinášajú pozitívne efekty pre spotrebiteľa, napr. dohody o špecializácii, vede a výskume, atď. V takýchto prípadoch je úlohou úradu zanalyzovať bilanciu poškodenia hospodárskej súťaže a pozitívnych efektov.

Súťažná advokácia

Hospodárska súťaž nie je statickou veličinou, ale je podrobená neustálym zmenám vyvolaným nielen samotným vývojom trhu, ale aj zo strany rôznych legislatívnych zmien na národnej a európskej úrovni. Cieľom súťažnej advokácie je neustále preventívne pôsobiť na tie oblasti ekonomiky, ktoré bezprostredne ovplyvňujú fungovanie hospodárskej súťaže, najmä tie, ktoré ju obmedzujú. Druhou oblasťou súťažnej advokácie je samotné zastupovanie a obhajovanie výstupov PMÚ SR voči podnikateľom. Nielen prostredníctvom medzirezortného pripomienkovania, ale aj vzdelávaním podnikateľov sa úrad snaží o implementáciu princípov hospodárskej súťaže do tvorby slovenskej legislatívy.

Akékoľvek iné informácie v súvislosti s výstupmi úradu poskytneme taktiež na e-mailovej adrese: pr@antimon.gov.sk.